

§ 54

Svar på revisionens granskning av kommunens flyktingmottagning (KS 2017.396)

Beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande och överlämnar det till kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun har PwC granskat kommunens flyktingmottagning. Kommunstyrelsen lämnar härmed sitt svar på revisionsrapporten.

Kommunens förtroendevalda revisorer har beställt en granskning av kommunens flyktingmottagning som har genomförts av ett externt revisionsbolag. Vallentuna kommun har regler för hur revisionsrapporter ska besvaras. Syftet med dessa regler är dels att revisionens granskningar ska komma kommunfullmäktiges ledamöter och allmänheten till känna, och dels att nämnderna på ett strukturerat sätt ska rapportera vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av de synpunkter och rekommendationer som förts fram.

Vallentuna kommun fick revisionsrapporten tillhanda 2017-10-03. Revisionsrapporten finns bifogad som bilaga.

Yrkanden

Ordförande, Parisa Liljestrand (M), yrkar att kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande och överlämnar det till kommunfullmäktige.

Beslutsgång

Ordförande, Parisa Liljestrand (M), ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet därmed.

Beslutsunderlag

1. §47 Svar på revisionens granskning av kommunens flyktingmottagning
2. Svar på revisionens granskning av kommunens flyktingmottagande
3. Yttrande utifrån revisionens granskning av kommunens flyktingmottagande
4. PWC:s granskning av flyktingverksamheten Vallentuna kommun
5. Yttrande gällande granskning kommunens flyktingverksamhet, Barn- och ungdomsnämnden
6. Återrapport åtgärder, granskning flyktingverksamhet, Socialnämnden
7. Yttrande, uppföljning av granskning av kommunens flyktingverksamhet. Utbildningsnämnden

---

Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
------------------	------------------	--------------------

Expedieras till

Akten

Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
------------------	------------------	--------------------

Tjänsteskrivelse

Svar på revisionens granskning av kommunens flyktingmottagning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande och överlämnar det till kommunfullmäktige.

Ärendet i korthet

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Vallentuna kommun har PwC granskat kommunens flyktingmottagning. Kommunstyrelsen lämnar härmed sitt svar på revisionsrapporten.

Kommunens förtroendevalda revisorer har beställt en granskning av kommunens flyktingmottagning som har genomförts av ett externt revisionsbolag. Vallentuna kommun har regler för hur revisionsrapporter ska besvaras. Syftet med dessa regler är dels att revisionens granskningar ska komma kommunfullmäktiges ledamöter och allmänheten till känna, och dels att nämnderna på ett strukturerat sätt ska rapportera vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av de synpunkter och rekommendationer som förts fram.

Vallentuna kommun fick revisionsrapporten tillhanda 2017-10-03. Revisionsrapporten finns bifogad som bilaga.

Handlingar

1. Revisionsrapport, Granskning av kommunens flyktingverksamhet
2. Yttrande om revisionsrapport

Victor Kilén
Kommundirektör

Emelie Hallin
Stabschef

Ska expedieras till
Akten
Socialnämnden
Utbildningsnämnden

Yttrande utifrån revisionens granskning av kommunens flyktingmottagande

Revisionens sammanfattande bedömning är att Vallentuna i flera delar bedriver en ändamålsenlig och tillfredsställande verksamhet för personer som är asylsökande och nyanlända med uppehållstillstånd. Nämnderna har utifrån de givna förutsättningarna skapat tillfredsställande rutiner för mottagandet av nyanlända och asylsökande. Revisionens synpunkter och rekommendationer anknyter tydligt till målsättningen om god ekonomisk hushållning och kostnadseffektivitet.

I det första avsnittet redovisas revisionens synpunkter tillsammans med Kommunstyrelsens och nämndernas kommentarer. Därefter redovisas revisionens rekommendationer och Kommunstyrelsens och nämndernas åtgärder. Avslutningsvis analyseras åtgärdernas effekt på verksamheten.

Revisionens synpunkter

- Det saknas rutiner för uppföljning samt hur vårdplaner och genomförandeplaner skall skrivas.

Vallentuna kommuns kommentar: Enligt socialnämndens yttrande pågår en genomlysning av utredningsmetoder och arbetssätt inom socialförvaltningens myndighetsavdelning. Myndighetsavdelningen ser över samt upprättar nya skriftliga handlägningsrutiner.

- Det saknas rutiner för tidsbestämning av insatser.

Vallentuna kommuns kommentar: Enligt socialnämndens yttrande arbetar socialförvaltningen med att upprätta nya skriftliga handlägningsrutiner.

- Avsaknad av rutiner innebär brister vad gäller målformuleringar i genomförandeplaner, som är en direkt koppling till biståndsbesluten. Det går inte att mäta om utföraren klarat av de mål som satts upp.

Vallentuna kommuns kommentar: Enligt socialnämndens yttrande arbetar socialförvaltningen med att upprätta nya skriftliga handlägningsrutiner.

- Det saknas struktur i hur planer skrivs. Det saknas tydliga målformuleringar i merparten beslut samt finns mål som är svåra att följa upp. Det går inte att

följa i granskade ärenden att en uppföljning skett var sjätte månad som rutinen är i verksamheten.

Vallentuna kommuns kommentar: I socialnämndens yttrande framgår att det under en tid inte gick att rekrytera och få tag på socionomer samt att medarbetare på plats saknade tillräcklig kompetens för att handlägga ensamkommande barn på ett korrekt sätt. Vårdplaner och genomförandeplaner från perioden brister i kvalitet samt saknas i många ärenden. Kommunstyrelsen förutsätter att bristerna åtgärdas.

- Det saknas intern kontroll av vårdplaner och genomförandeplaner där stickprov görs huruvida de skrivs och vilken kvalitet som är i dem samt förekomsten av uppföljningar.

Vallentuna kommuns kommentar: I socialnämndens yttrande uppgavs att socialförvaltningen månadsvis gör egenkontroller för att säkerställa en hög rättssäkerhet. Årligen gör dessutom verksamhetschef en egenkontroll samt stickprov som dokumenteras i förvaltningens kvalitetsledningssystem. Denna kontroll genomfördes under december månad 2017.

Kommunstyrelsen bedömer de nya rutiner som införts som ändamålsenliga.

- Det saknas tydlig kontroll av de HVB-hem som används för ensamkommande barn.

Vallentuna kommuns kommentar: Revisionens synpunkt om kontrollen av HVB-hem adresserades inte specifikt i Socialnämndens yttrande. Socialförvaltningen uppgav i ett kompletterande svar att gällande kontroll av HVB-hem är det ytterst Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som utövar tillsyn. Uppföljningar av upphandlade externa avtal hanteras av avdelningen för kvalitet och utveckling (AKU) inom socialförvaltningen. Inom myndigheten sker uppföljning på individnivå – uppmärksammas brister vid dessa uppföljningar lyfts frågan vidare till ansvarig verksamhetschef som tar frågan vidare inom socialförvaltningen. Detta har gjorts i viss utsträckning. Under 2016 och 2017 stängdes två boenden då allvarliga brister uppmärksammades i samband med individuppföljning från myndighetsavdelningen. Socialförvaltningen uppger att myndigheten under år 2017 har arbetat systematiskt för att komma ikapp med brister kring handläggning och placering rörande ensamkommande barn. Kommunstyrelsen anser att socialnämnden fortsättningsvis bör säkerställa att de tjänster som upphandlas levererar den kvalitet som avtalats, och förutsätter att så sker.

- Insatser genom öppenvårdslösningar saknas för denna målgrupp ensamkommande barn.

Vallentuna kommuns kommentar: Socialförvaltningen har bedömt att ungdomarnas behov har bäst tillgodosetts genom aktuell boendeplicering och kontaktperson. Öppenvårdsinsatser har funnits möjlighet att använda. Däremot har det varit en brist på insatser som riktar sig just till målgruppen.

- Särskilt förordnad vårdnadshavare är ett område som inte fungerar helt tillfredsställande. IVO har genomfört granskning och bedömt att det fanns brister i omprövning av förvaltare samt brister i rutiner vad gäller överlämning av redovisningshandlingar. Rutiner för att utse särskilt förordnad vårdnadshavare fungerar inte idag.

Vallentuna kommuns kommentar: Socialförvaltningen uppger att prioriteringar har fått göras i socialtjänstens verksamhet på grund av den belastning som verksamheten haft.

Kommunstyrelsen konstaterar att antalet vakanta tjänster inom berörda områden minskat såväl som antalet ensamkommande minskat. Socialnämnden bör därför planera för hur de brister som revisionen påtalat kan åtgärdas. Fungerande rutiner är särskilt viktigt för att verksamheten ska kunna hantera hög belastning såväl som personalomsättning.

- De kötider som finns inom SFI är inte tillfredsställande.

Vallentuna kommuns kommentar: Utbildningsnämnden konstaterar i sitt yttrande att SFI undervisningstjänsten är upphandlad av kunskapscentrum nordost (KCNO). KCNO har för utbildningsförvaltningen förklarat att "efter sommaren så var väntetiden längre eftersom många nyanlända kom". KCNO har avtal med företag med flera skolor på olika platser. I avtalet står det att skolorna ska starta nya kurser var 14:e dag. Alternativ har funnits på andra skolor med längre resvägar. Barn- och ungdomsförvaltningen kommer att bevaka frågan. I och med den kontinuerliga kvalitetsgranskningen som förvaltningen har av vuxenutbildningen ingår frågor om väntetider. Kommunstyrelsen konstaterar att kötider inom SFI kan väntas ha motsvarande fördröjningseffekt på den tid som krävs för individen att bli självförsörjande. Kötider inom SFI kan därför i förlängningen medföra ökade kostnader för ekonomiskt bistånd för kommunen.

- Dubbelarbete görs på grund av att kartläggningsarbete görs av flera instanser; Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten och socialtjänsten.

Vallentuna kommuns kommentar: Kommunstyrelsen instämmer. Under hösten 2017 har organisationen av arbetsmarknadsavdelningen därför setts

över. Det har skapats en separat enhet för integrationshandläggare med ett förändrat arbetssätt; ”enheten för egen försörjning”. Enheten ska arbeta för att hjälpa nyanlända in i egen försörjning och en strukturerad samverkan med Arbetsförmedlingen ska etableras. Rutiner, samarbetsformer såväl som behovet av verksamhetssystem ses över generellt utifrån den nya organisationen. I handlingsprogram för integration som antogs av fullmäktige 2017-09-11 finns en planerad åtgärd för enheten för egen försörjning ”utveckling och samverkan tillsammans med Arbetsförmedlingen kring individuella planer”. Den förändrade organisationen, tillsammans med översynen av samarbetet med arbetsförmedlingen och införandet av ett verksamhetssystem bedöms kunna effektivisera samverkan.

Revisionens rekommendationer

- Kontroll av genomförandeplaner och vårdplaner bör förbättras. Det är av speciell vikt att det finns en intern kontroll när det gäller förekomsten av uppföljningar och hur målarbetet bedrivs.

Vallentuna kommuns kommentar: Enligt socialnämndens yttrande har socialförvaltningen under år 2017 arbetat systematiskt för att komma ikapp med brister kring handläggning och placering rörande ensamkommande barn. Idag har alla barn en handläggare och det finns en plan för att alla överväganden ska vara genomförda inom lagstadgad tid. Månadsvis görs egenkontroller för att säkerställa en hög rättsäkerhet. Årligen gör dessutom verksamhetschef en egenkontroll, stickprover som dokumenteras i förvaltningens kvalitetsledningssystem. Denna kontroll genomfördes under december månad 2017.

- Målarbete måste utvecklas. Socialnämnden bör prioritera och hitta lösningar för rutiner för uppföljning inom detta område.

Vallentuna kommuns kommentar: Enligt socialnämndens yttrande pågår på socialförvaltningens myndighetsavdelning en genomlysning av utredningsmetoder och arbetssätt, såväl som översyn samt upprättande av nya skriftliga handlägningsrutiner. Kommunstyrelsen förutsätter att socialnämnden åtgärdar de brister som identifierats.

- Gällande de egna HVB hemmen bör det finnas en rutin som innebär att hantering och arbete med ensamkommande barn följer en röd tråd. Detta saknas idag.

Vallentuna kommuns kommentar: Enligt socialnämndens yttrande pågår på socialförvaltningens myndighetsavdelning en genomlysning av utredningsmetoder och arbetssätt, såväl som översyn samt upprättande av

nya skriftliga handläggningsrutiner. Kommunstyrelsen förutsätter att socialnämnden åtgärdar de brister som identifierats.

- Vårdplaner och genomförandeplaner har flera utvecklingsområden. Dels måste målen utvecklas vilka idag är av svepande och allmän karaktär. Dels måste ärenden tidsbegränsas så att uppföljning sker.

Vallentuna kommuns kommentar: Socialnämnden uppger att samordnare på förvaltningen har fått ett tydligare uppdrag i att finnas tillgängliga för metodstöd, prioriteringsstöd, intern handledning samt behovsbedömningar i syfte att säkerställa rättssäkerheten inom den sociala barnvården i Vallentuna kommun.

- Rutiner kring utredning av ensamkommande måste förbättras.

Vallentuna kommuns kommentar: Socialnämnden uppger i yttrandet att utredningar har varit undermåliga och knappa p.g.a. snabba lösningar och akuta lösningar med endast tak över huvudet för de unga då kommunen tog emot ett stort antal ensamkommande barn på kort tid. Socialsekreterarna har inte hunnit ikapp än och många ärenden är fortfarande bristfälliga där framförallt dokumentation samt matchning brister. Det gick under en tid inte heller att rekrytera och få tag på socionomer och medarbetare på plats saknade tillräcklig kompetens. Socialförvaltningens myndighetsavdelning gör en genomlysning av utredningsmetoder och arbets sätt, ser över samt upprättar nya skriftliga handläggningsrutiner.

- Dubbelarbete görs på grund av att kartläggningsarbete görs av flera instanser; Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten och socialtjänsten. Samverkan mellan dessa instanser skulle innebära att arbetet med kartläggning kan effektiviseras betydligt.

Vallentuna kommuns kommentar: Kommunstyrelsen konstaterar att effektiviseringsarbetet är påbörjat, men ännu inte slutfört. Under hösten 2017 har organisationen av arbetsmarknadsavdelningen förändrats. I handlingsprogram för integration som antogs av fullmäktige 2017-09-11 finns en planerad åtgärd för enheten för egen försörjning ”utveckling och samverkan tillsammans med Arbetsförmedlingen kring individuella planer”. Utifrån de organisationsförändringar som genomförts under 2017, och det arbete som fortgår kopplat till översyn av samarbetsrutiner och införande av verksamhetssystem, bedöms dubbelarbetet kunna minimeras.

- Då det är några områden som är svårare att återsöka än andra bör någon form av intern kontroll finnas i form av stickprov. Speciellt är detta viktigt inom socialtjänsten och extraordinära kostnader.

Vallentuna kommuns kommentar: I socialnämndens yttrande saknas kommentar kopplat till återsökning av medel. Enligt socialförvaltningen har dock myndighetsavdelningen till viss del undersökt frågan. Resultatet av dessa stickprov visade att myndighetsavdelningen återsökt medel för målgruppen som har försörjningsstöd. Dock upplever myndighetsavdelningen svårigheter med att hinna bevaka förändringar och nya regler från Migrationsverket. Kommunstyrelsen konstaterar att samtliga berörda nämnder bör överväga att granska rutiner inom området, för att säkerställa en god ekonomisk förvaltning.

- Långa väntetider för att börja på SFI, vilket bör åtgärdas.

Vallentuna kommuns kommentar: Utbildningsnämnden hänvisar till att alternativ har funnits på andra skolor med längre resvägar. Barn- och ungdomsförvaltningen kommer att bevaka frågan samt har fått svar att väntetiderna kortats. Utbildningsnämnden ser inte behov av särskilda insatser i och med den kontinuerliga kvalitetsgranskningen som förvaltningen har av vuxenutbildningen där det ingår frågor om väntetider. Kommunstyrelsen konstaterar att långa resvägar kan ha en negativ inverkan på individens möjlighet att genomföra praktik eller andra insatser parallellt med SFI-studier. Kommunstyrelsen anser därför att utbildningsnämnden aktivt bör arbeta för möjliggörande av SFI-studier inom rimligt avstånd. Väntetiderna kan i förlängningen påverka tiden till egen försörjning och därmed kopplas till risk för kostnader kopplat till ekonomiskt bistånd inom socialnämnden.

Framåtriktad analys

- Sannolikhet/risk

I socialnämndens yttrande framgår att organisationen inte var rustad att kunna hantera den volymökning som uppstod under 2015. En försvårande omständighet var att denna volymökning sammanföll, såväl som bidrog till, svårigheter att rekrytera socionomer. Arbetsbelastningen har under 2017 förbättrats, vilket skapat möjlighet att komma ikapp med en del av bristerna.

Kommunstyrelsen konstaterar att socialnämnden behöver säkerställa att de planerade åtgärderna vidtas och att ändamålsenliga rutiner finns på plats, för att säkerställa en beredskap att kunna hantera eventuella förändringar på området över tid.

Genom att kommunen framöver kommer arbeta betydligt närmare Arbetsförmedlingen bedöms risk för dubbelarbete minimeras och arbetet kunna

effektiviseras. Enheten för egen försörjning arbetar med att ta fram systemstöd som kan underlätta arbetet och samarbetet med Arbetsförmedlingen kommer att utvecklas ytterligare under 2018, i linje med det handlingsprogram som fullmäktige antagit. Effektiv och ändamålsenlig SFI-undervisning inom rimligt avstånd är väsentligt för kommunens samverkan med arbetsförmedlingen, eftersom det påverkar möjligheten att förlägga andra insatser parallellt med undervisningen.

Kommunen kan genom tidiga insatser i samverkan med arbetsförmedlingen förbättra förutsättningarna för individens egen försörjning, vilket kan minska risken för ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

- Konsekvens

Organisationsförändringen där enheten för ensamkommande barn integreras i enheten för barn- och familjeenheten tryggar likvärdighet i handläggningen av barn och unga.

Revisionens granskning har bidragit till översyn och vidtagna åtgärder inom flera områden. Socialförvaltningen har prioriterat arbetet med internkontroller, skriftliga handlägningsrutiner samt kompetensstöd till handläggare i syfte att höja kvaliteten i utredningsarbetet. Antal inkommande ärenden är lägre samtidigt som tillgången på socionomer ser ljusare ut. Utifrån att flera vakanser har tillsatts och kommunens avtal med Sorsele om anvisning av ensamkommande barn från Vallentuna till Sorsele, bör socialnämnden kunna öka kvaliteten på arbetet framöver samt skapa möjlighet att arbeta ikapp tidigare brister i handläggningen.

De vidtagna och planerade åtgärderna bedöms kunna förbättra kommunens arbete kopplat till kommunens flyktingmottagning.

- Positiva effekter av revisionsrapporten

Revisionens synpunkter och rekommendationer tydliggör behov och förbättringsområden kopplat till flyktingmottagningen.

Vallentuna kommun tar med dessa synpunkter och rekommendationer i det löpande arbetet för att förbättra såväl som effektivisera kommunens flyktingmottagande.

KOMMUNSTYRELSENS YTTRANDE
2018-04-03
SID 8/8

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
TUNA TORG 1 · 186 86 VALLENTUNA
TFN 08-587 850 00 · FAX 08-587 850 01
KOMMUN@VALLENTUNA.SE

WWW.VALLENTUNA.SE